

BRAVÓ!

1

FESTIVALOVÝ DENNÍK BELOPOTOCKÉHO MIKULÁŠ 2022
LIPTOVSKÉ KULTÚRNE STREDISKO, LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ

09/06/22

FOTO: JAKUB JANCO

POČUL SI? ZAČÍNA BELOPOTÁKI

DUŠEVNÍ MIGRANTI, SPOJTE SA!

Vždy som mal nadanie na emigráciu. Keď som mal jedenásť, dostal som sa až do východnej Európy. To bol divadelný kolektív o dvoch členkoch v Poprade. Sídlil však v mestskej časti Veľká. Ja som dochádzal zo Svitú. Naštudovali sme Emigrantov od Slavomíra Mrožka. Ten bol Poliak, ale vyparil sa do Francúzska. Jeho absurdnú hru o dvoch pánoch s neukojiteľným falusom sme hrali aj v obchodnom centre v Košiciach alebo v Múzeu Andyho Warhola v Medzilaborciach. Ten bol z Pittsburghu. Ale to sem nepatrí.

Na Divadelnej Šuňave porotca z Rimavskej Soboty nadvihol obočie do kopcovitého tvaru už pri úvodnej scéne spomínanej inscenácie, keď som s cigaretou v ústach rozprával o tom, ako som „dal ďalšiu“ na peróne. Obočie by mu utieklo z tváre nebyť čierno-trávnateho porastu nad ním a antistresového tužidla. Zjojkal som, šiel domov a z divadla na dlhý čas emigroval a nechal ho na parkovisku. Kľukatými cestami som sa k nemu vrátil až v neskorej puberte.

Na osobnú genézu som si spomenul po ceste do Liptovského Mikuláša, aj keď som snáď prvýkrát šiel autom. Ponuré diaľnice však vítali okrem nás aj iné graciózne ešpézetky od Bardejova po Levice a kto nabral odvahu, nastúpil do výskajúcich vagónov v prietokovom ohrievači dažďa, aby stihol festi-

valovú zvučku – esperanto nasledujúcich štyroch dní. Zrejme si chcel vychutnať poslednú možnosť cestovať vlakom zadarmo (ak je študent či dôchodca), resp. cestovať vôbec (ak žije na vidieku, rozumej mimo politický domicil).

Každý ochotník a ochotníčka je istým spôsobom migrant. Z neláskavého sveta sa behom skratky preniesie do náruče fantázie (sic!), ergo vie byť vždy hic et nunc alebo aj hey-ah-hey-ah-hey! Každý porazí Einsteinovu teóriu relativizmu i Aristotelovu jednotu miesta, deja i času. Dokázali to už Gbely, ktoré nás nostalgicky rozhybali rytmami s kosákom a kladivom, ale aj Bardejovské divadlo, pripomínajúc apokalyptické kvílenie ošpaných, epitaf civilizačnej pop-music.

Majú však súbory odvahu nazrieť do vlastného detstva a zdôveriť sa s obdobne absurdnými skúsenosťami, ale aj snami a skrytými túžbami? Práve to budeme zisťovať v tomto plátku, nielen aby sme sprítomnili minulé, ale vlahou múz osmelili našu ratolesť v nás. Veď o čom inom je divadlo, ako o chvíľkovej emigrácii do vlastných snov? Tak teda, drahí súkmeňovci a bežci, tešte sa na grimasy poroty, objavte v sebe dieťa vitajte na Belopotáku!

J.M.

STAR PROFIL

Eva Štofčíková je dušou festivalu Belopotockého Mikuláš. Každý ju pozná ako neúnavnú metodičku, ktorá pre ochotníkov aj dýcha. My sme sa však rozhodli obzrieť v čase a vyspovedali sme Evu na tému jej Tenkrát poprvé s divadlom. A rozhovor potvrdil to, čo sme tušili. Eva a divadlo, to bola láska na prvý pohľad!

Spomínaš si na svoj prvý kontakt s ochotníckym divadlom?

Vieš no, prvý... myslím, že to bolo niečo medzi nebom a zemou. Pamätám sa, že som išla zo školy na obed, na ktorý som sa strašne náhlila. Do jedálne utekala jedna dievčinka, ktorú som iba veľmi matne poznala a opýtala som sa jej: „Kde ideš?“ Iba taká úplne proforma otázka. Ona: „Na divadelný.“ „Čo? To aj ja chcem ísť!“ „No tak príď o štvrtej do pionierskeho domu, ale dones si desať korún, lebo dnes je zápis.“ Takže som na ten obed ani nešla, rýchlo som utekala na autobus do Jasnej. Premýšľala som, kde vezmem tých desať korún. Prešla som všetky kabáty vo všetkých skriniach. (pozastaví sa a zasmieje) No nebola to až taká robota, lebo sme mali iba dve izby a nakoniec som ich naozaj našla! Vybrala som sa na zápis do divadelného súboru Slniečko, ktorý viedla Ruženka Jariabeková. Potom som si uvedomila, že tam fakt som a začala som sa červenať, strašne som sa hanbila. Ruženka bola strašne milá a hovorí: „No veď na teba sme čakali, nám chýba Vranka, budeš hrať Vranku!“ Hneď mi dala text. Prečítala som ho v takom strašnom strachu a napätí. A ona nato povedala: „Výborne, tá postava je tvoja.“ To bol môj prvý zážitok.

Podme teraz trochu do súčasnosti, aký je tvoj najsilnejší festivalový zážitok spojený s Belopotockého Mikulášom?

Určite ich bolo viac. Ale keď sme v sezóne 91/92 robili Koňa, netuším vôbec, komu to napadlo, niekto z osvetového centra navrhol, aby sme boli hostia. Keďže sme ako začínajúci súbor vyhrali Šurany, tak sme sa stali hosťujúcim súborom na Belopotáku. Pre mňa ako začínajúcu metodičku to bol obrovský zážitok. Zrazu ale neostalo miesto v programe a nemali sme

kde hrať. A tak decká navrhli, aby sme to zahráli vonku. Mne to prišlo ako úžasný nápad a všetci sme si to neskutočne užili. Tono Kret, porotca toho ročníka, napísal do Javiska veľmi dobrú recenziu. Dokonca sme boli na titulnej strane, veď to je ako keď ti niekto dá Oscara! Na celý tento zážitok spomínam veľmi rada.

Keďže patíš k tým, ktorí sadia – ako vieš, že bude dobrá úroda na Žatve?

(smiech) No podľa dobrých predstavení, pane Bože! Veľakrát viem súbor a jeho profesionalitu odhadnúť aj na základe jeho komunikácie so mnou ako organizátorom. Podľa ich otázok: ako veľmi nároční sú na priestor, aké sú ich technické požiadavky, a hlavne, či im záleží na ich inscenácii. Keď sú „žhaví“, určite to musí byť súbor, ktorý sem nepríde len tak, ale prichádza s tým, že má svoju predstavu – víziu, ktorú chce naplniť...

Keď sa spätne obzrieš, kam sa festival posunul za tie roky a čo mu želaš do budúcnosti?

Určite sa posúvame aj v organizácii. Aj keď sa nechcem samozrejme chváliť, ale pozorujem to postupne, aj keď za mnou chodia súbory a otvorene mi povedia, že ísť na Belopotockého Mikuláš už istým spôsobom pre nich určuje kvalitu. A keď sa ho môžu zúčastniť, znamená to pre nich potvrdenie ich vlastnej kvality. Myslím, že posunom určite je, že dostať sa na tento festival predstavuje pre súbory akúsi métu. A to si veľmi vážim! A mojím veľkým prianím pre festival je určite medzinárodná účasť!

FOTO: JAKUB JANČO

Petra Horinková a kolektív

ČERVENÉ ŠATKY

GBELSKÉ OCHOTNÍCKE DIVADLO GBELÍK, GBELY

Réžia: Radoslav Irša

ČERVENÉ ŠATKY TAKMER BEZ PIONIEROV

Prvé predstavenie tohtoročného festivalu patrilo Gbelanom, ktorí prišli do Liptovského Mikuláša v modernom autobuse, ale s červenými pionierskými šatkami. Kolektív Gbelského ochotníckeho divadla Gbelík pod vedením Petry Horinkovej si ušil text inscenácie priamo na seba, takže herci mali trošku jednoduchšiu prácu vytvoriť svoje divadelné charakteríky. Zámerne používam zdobneninu, lebo k plnohodnotným dramatickým charakterom by súbor potreboval ešte ďalšie dva autobusy. Herci sa však pri hraní dobre zabávali, boli plní energie a tú prenášali do auditória. Z hľadiska dramaturgie a réžie je však potrebných pár rád.

Inscenácia je vybudovaná radom epizódiek, ktoré dávajú logiku celému príbehu, kde sa s nadhľadom Gbelania snažili parodovať charaktery postáv a ich zmenu od okamihu, keď sa všetci dozvedia o potenciálnom dedičstve. Svoje čriepky z rodného mesta posadili do obdobia 80. rokov 20. storočia. Ich pohľad na minulosť vyznieval ako sentiment, kedy mali ľudia vychodené svoje chodníčky, vzťahy, kšeftíky a aj napriek tomu, že vonku bola socialistická normalizácia, žili svoje životy relatívne pokojne.

V jednotlivých častiach sme videli viacero dobových motívov: protekciu, podpultové tovary, posudky na žiakov pred prijímacími skúškami na štúdium, emigráciu, vekslákov a bony, neželané návštevy kostola a pod. O každom z nich by sa dala spraviť samostatná inscenácia, čo nie je kritika, iba konštatovanie. Gbelíkovci ich zobrazili s nadhľadom s vtipnými textami prenosnými aj do iného prostredia. Používali však vtipy z lacnejšej cenovej skupiny.

Réžisérovi Radoslavovi Iršovi odporúčam, aby sa s hercami v budúcnosti zamerával na dôslednejšie spracovanie vzájomných vzťahov vychádzajúcich z dramatických situácií, motívácií a charakterov postáv. Precíznosti sa pýtalo viac aj v scénografii (nebolo potrebné premiestňovať po každej epizóde pár drobných prvkov, aby sme naznačili zmenu), kostýmy, ale aj pri samotnom herectve a tvorbe mizanscén. Stačilo ozaj málo, aby táto inscenácia dostala punc vyššej kvality.

Hudobnú zložku, až na použitie spatrakiádnej piesne M. Davida v závere, zaobstaral Matej Vrbňák. Jeho vtipné a trefné pesničky komentujúce jednotlivé časti hry dotvárali celkovú atmosféru vo folkovom duchu, ktorý tiež patril k danej dobe. Spomínaná Davidova „hitovka“ na záver bola už síce v inom duchu, ale pomohla spraviť bodku za rozmarmi a rozpormi hrdinov a začať odznova nácvikom spatrakiádneho čísla a klaňačky. Vďaka už spomínanej energii a radosti z hrania si predstavenie vyslúžilo potlesk diváka.

Maroš Krajčovič, porotca

Predstavenie Červené šatky divadla Gbelík divákovi naservírovalo panoptikum miestnych postavičiek z mestečka Gbely v čase neskorej normalizácie. Príbeh rozčleňuje pravidelné vstupy pesničkára Mateja Vrbňáka, ktorý strávi celé predstavenie na pódiu, ale do samotného sveta normalizačných Gbiel nikdy nezasiahne.

Ako sa vaša postava pesničkára na pódiu vzťahuje k divadelnej fikcii? Je voči spoločenstvu Červených šatiek kritická, alebo len komentuje?

Je to taký komentátor, ktorý dopĺňa to, čo nebolo povedané v hre. Tak som sa snažil aj tie pesničky napísať a prispôbiť. Prečítal som si scenár a potom, ako sme chodili na skúšky, ku mne prichádzali nejaké myšlienky a spojitosti, a postupne tie pesničky vznikli a doplnili hru.

Od samého začiatku sa piesne formovali v nárečí?

Áno, už preto, že štyria autori scenára napísali hru v záhorčine – našej gbelfčine. Tak som si povedal, že ani čeština, ani slovenčina, ani iný jazyk by nebol vhodný. Aby boli piesne autentické a originálne, napadlo mi spraviť ich v záhoráčtine, a sám som bol prekvapený, že tá chémia spojila všetko dokopy.

Aké výzvy pre vás malo predstavenie z hľadiska hudobníckej výdrže? Bolo to náročné takpovediac pretrpieť celé predstavenie ako hudobník na pódiu bez páуз?

Bolo to náročné, lebo mám trému za seba aj za kolegov. Jednotlivé pasáže hry poznám dosť dobre, takmer by som ich vedel citovať. Počas celého predstavenia však cítim trému a vnímam ho v určitom napätí, aby dopadlo tak, ako má. Potom to opadne a už je dobre.

Mohli by ste nám povedať o svojom prvom veľkom zážitku na pódiu?

Mám ho spojený s tým, ako som pozeral film Bohemian Rhapsody, kde je scéna, ako Freddie Mercury prichádza na pódium. Ten obraz sa mi oživil, keď sme mali premiéru tejto hry. To bol taký prvý dojem. Vtedy som sa cítil takmer ako on, lebo sme mali vypredané a plnú sálu. Aj na ňom bolo vidieť, že má trému, ale svojou charizmou to prebil. A ja som mal v tej chvíli taký podobný pocit.

D.M.

DRBY SPOZA OPONY

S protagonistom inscenácie *Sám na javisku* Martinom Šidelským sme prehodili pár nezáväzných slov. Počas balenia (inscenácie, nie mňa!) som mala jedinečnú možnosť nazrieť do hlbín hereckej duše. Keďže je to ponor trvajúci dĺžku jedného ristretta, kyslíkovú bombu nebudete potrebovať, stačí staré dobré zadržanie dychu. Tak teda, tri, štyri!

Premýšľali ste dlho nad témou alebo ste mali od začiatku jasnú víziu?

Tému našiel režisér. My sme spolu mali možnosť spolupracovať na inej inscenácii, ktorú robil pre naše divadlo predtým, no a on potom napísal pre mňa toto.

Je to teda monodráma napísaná priamo vám na telo?

Presne tak.

Ste vegetarián?

Nie vôbec!!! Čo ste?! (poznámka režiséra *sediaceho vedľa*; *Možno po tejto hre bude, alebo napíšem ešte dve, tri hry a konečne sa stane.*)

Ste skôr tímový hráč, alebo ste sa náročky rozhodli pre monodrámu?

Ja som sa nerozhodol, to režisér a ja som bol veľmi nažhavený na spoluprácu. A tak sme začali spolupracovať.

Cítite sa na javisku osamelo?

Chvilu áno, ale potom sa prevtelím do svojho druhého ja a potom sme tam dvaja.

Nad čím premýšľate, keď ste sám?

Kým neprídu strachy, ktoré tam prežívam, tak nad tým, aký som perfektný. (*smiech*) Ale potom, keď nastávajú vonkajšie vnemy, zvuky a kvílenie zvierat, nastupuje taký ľudský strach a človek sa mení na malé dieťa, ktoré sa veľmi bojí.

Meškáte niekedy na skúšku?

Ja nie!

Ale?

Ale nó (*jemné zdráhanie, možno aj strach*) ak môžem prezradiť, režisér teda často mešká!

S.M.

Jozef Jenčo

SÁM NA JAVISKU BARDEJOVSKÉ DIVADLO

Réžia: Jozef Jenčo

BITÚN O.K.

Takmer monodráma o „osobnej kríze profesionálneho herca v ochotníckom divadle“, vyzprávaná cez nie až tak neveriteľnú situáciu: herec sa omylom ocitne sám v skúšobni v novom kultúrnom centre v malomeste, ktoré sa nachádza v budove bývalého bitúniku. Bez funkčnej elektrickej zástrčky, v zime a takmer vybitou baterkou v mobilnom telefóne. Márne sa snaží dovolať svojim kolegom z ochotníckeho súboru a nájsť zmysel svojej umeleckej práce na pripravovanej inscenácii. Dočasná izolácia (podporená lacným vínom) v absurdom priestore ho privedie do polo-šialenstva, v ktorom konečne nájde svoju tému pre javisko skombinovaním reálií bitúniku a svojich nenaplnených umeleckých ambícií. Po vizuálnej stránke kombinuje – mierne štylizovanú – realistickú scénu a psychologizované herectvo s videokolážou porázaných zvierat, ktorých kvílenie počuť aj v scénických zvukoch. Podobne ako vizuál, aj text samotný prechádza z obrazu bežného života do metaforickej poetiky a pointy.

Na nápady inscenácia rozhodne nie je skúpa a výpoveď autorov, v textovej rovine, je uveriteľná. No aj napriek tomu som po predstavení odišiel zo sály iba s jednou otázkou: „Prečo mi to celé do seba nezapadá?“

Autorský text sám o sebe smeruje k pointe lineárne, obsahuje minimum dramatických situácií a režijná práca tento nedostatok, žiaľ, ešte viac zvýraznila. Prvá polovica inscenácie sa vyznačuje pomalým tempom a až naturalistickým spracovaním situácií. Samotné zaseknutie dverí, ktoré má naštartovať spád udalostí, prichádza príliš neskoro a naopak, všetko, čo sa odohráva potom, je uponáhľané do cieľa. Prerod postavy prebehne rýchlo a motivácie nedostanú potrebný čas na javisku. V monológoch, požičaných od klasikov svetovej drámy, preráža viac uhladený profesionálny prednes než angažovanosť herca, ktorý konečne našiel vášeň pre svoje remeslo.

Škoda, že inscenačný tím nepracoval viac s dramatickými situáciami a naopak, nevyužíval divadelnú skratku pri navodzovaní atmosféry. Dobrému základu ich výpovede by to pomohlo.

Michal Jasaň, porotca

AJ VÝSTAVU NÁJDETE

Vizuálna propagácia tento festival sprevádza od samotného počiatku. Vznik slovenského plagátu je úzko spätý so vznikom ochotníckeho divadla. Preto sa práve plagát k tejto výstave stáva svedectvom doby, v ktorej bol vytvorený. Výber vizuálov, ktorý divák môže vidieť v nadrozmernej mierke, je výsledkom kurátorských úvah a rozsiahleho archívneho výskumu. Tvorí ukážku celého spektra foriem, osobností a hodnôt, ktoré formovali Scénickú žatvu, ako ju poznáme dnes.

Autor výstavy v spolupráci s Národným osvetovým centrom ponúka alternatívny spôsob čítania histórie festivalu pomocou média plagátu za významný časový úsek 100 rokov. Výstava opúšťa interiér a vstupuje do verejného priestoru, kam plagát napokon aj patrí. Architektúra výstavy pracuje s interiérom a exteriérom objektov, ktoré vytvárajú veľkorosý prezentačný priestor a zároveň umožňujú divákovi vstúpiť do kontextu jednotlivých období. Výstava je prezentovaná putovnou formou v Bratislave, Liptovskom Mikuláši, Dolnom Kubíne a Martine. Zámerom výstavy nie je rozsiahla historická analýza, a preto jej obsah tvoria významné fragmenty z histórie vývoja Scénickej žatvy.

Sprievodný text výstavy, ktorý jednotlivé kontexty približuje, je doslovným prepisom moderovaných rozhovorov, ktoré viedol autor s ďalšími odborníkmi a odborničkami.

Autor a architekt výstavy: Jakub Tóth. **Kurátor a kurátorka:** Jakub Tóth, Lucia Ditmarová. **Odborná spolupráca:** Jakub Molnár, Alexandra Štefková, Alena Štefková, Lucia Ditmarová, Henrieta Gábrišová, Mária Lörinc, Peter Ďurík, Tatiana Šišková. **Použitie diela:** Archív Národného osvetového centra, Archív Matice Slovenskej, Archív Slovenskej národnej knižnice, Slovenský národný archív, Súkromný archív Petra Ďuríka. **Digitalizácia zbierkového fondu:** Terézia Tomková, Pavel Smejkal, Jakub Jančo, Peter Zákutanský. **Sprievodné texty:** Jakub Molnár, Alexandra Štefková, Jakub Tóth, Lucia Ditmarová. **Prepis textových záznamov:** Janka Naništová. **Produkcia:** Martina

LETNÉ RADOSTI VO SVOJEJ KOMPLEXNOSTI.

Kováčová. **Jazyková korektúra:** Janka Naništová. **Výstavu finančne zastrešilo:** Národné osvetové centrum v Bratislave

Putovanie výstavy: Bratislava, Hviezdoslavovo námestie | 20. – 30. mája 2022; Liptovský Mikuláš, OC centrum | 1. – 15. júna 2022; Dolný Kubín, Námestie slobody | 17. júna – 15. júla 2022; Martin, Divadelné námestie | 17. júla – 4. septembra 2022. © 2021 Národné osvetové centrum

Tento projekt vznikol ako autorova diplomová práca na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave v Ateliéri Priestor pod vedením doc. Mgr. art. Marcela Benčíka, ArtD., doc. Pavla Chomu, akad. mal.

Partneri podujatia: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave, Matica slovenská, Slovenská národná knižnica, Slovenský národný archív, Mesto Martin, Bratislava-Staré Mesto, Mesto Dolný Kubín, Mestské kultúrne stredisko Dolný Kubín, Liptovské kultúrne stredisko v Liptovskom Mikuláši, OC Central, Liptovský Mikuláš

Hudba je neoddeliteľnou súčasťou kvalitnej divadelnej inscenácie. Preto sme sa rozhodli priniesť vám pravidelnú rubriku hudobných tipov. Jedným z nezabudnuteľných zážitkov prvého dňa boli piesne, ktoré odzneli v inscenácii Červené šatky. Nádych 80-tych rokov, texty, na ktoré by ste pri táboráku s gitarou v ruke dostali do chaty nejednu fanúšičku Nedvedovcov či Jaromíra Nohavicu. Apelujeme na hudobných producentov od Tatier k Dunaju – gbelský pesničkár si zaslúži album! Láskavý bad boy, osamelý trubadúr z Gbel pejúci pravdu, v občasnej žiare reflektorov, to si zaslúži spotlight, ktorý nezhasína! Veľkosť a skromnosť Gbelského trubadúra Mateja Vrbňáka dokazuje aj skutočnosť, že o priestor na javisku sa podelil aj s ikonou nášho mládí. Dnešný výber zakončuje muž, ktorý mal určite tú najväčšiu zbierku céčok v celej ČSR. Michal David. Jeho Poupata prinútili prevetrať červené trenky a biele tričká nielen celý gbelský súbor, ale revíziu v skrini dnes urobíme viacerí. Tak nažhavte walkmany!

S.M. a Z.G.

TRADIČNÉ PRÚDY DIVADLA

MGR. ART. MARTIN KRAJČOVIČ

Začnem odkazom pre moderátorky: „Dievčatá, ak ma predstavujete ako porotcu, prosím nie Martin. Toto meno z občianskeho preukazu je len pre zmluvy. Volajte ma Maroš, ako doteraz. To totiž súvisí s dobou, kedy som sa narodil a úradníci neboli ochotní do rodného listu napísať Maroš, lebo také meno vraj neexistuje – A čo Martin Rázus: Maroško? To im nič nehovorilo.“ Ako malý som bol prelietavý vtáčik. Prvá voľba pripadla dirigentovi, potom kozmonautovi, neskôr volejbalistovi a, samozrejme, rockovej hviezde. Keď som absolvoval filmovú a televíznu dramaturgiu a scenáristiku, úradník povedal, že syn pravicového oportunistu nemôže pracovať v médiách. Tak som robil v PKO či v DK, ale aj s divadelníkmi a od nového tisícročia sa profesionálne o nich starám. A malé tajomstvo, ktoré na NOC-ke neradi počúvajú, nikdy som nechcel byť folk...stom.

MGR. ALŽBETA VEREŠPEJOVÁ, PHD.

V každej fáze detstva som mala iný sen, no dnes už sú všetky mimo hru.. A divadelné sny? Možno kdesi tleli. Dávali o sebe vedieť „akčne,“ cez moje „dramatické“ výstupy s teatrálnymi gestami. Tých bolo dosť. Napr. oznámenie rodičom, že odchádzam z domu (ako cca 7-ročná), lebo zase raz nebolo po mojom. Zbalila som si do hračkárskeho kufrika to najdôležitejšie (bábiku) a os tentatívne vybehla na rozpršaný dvor. S dažďom som síce nerátala, ale výborne sa hodil na zvýšenie účinku. Ibaže očakávaná reakcia neprichádzala. Rodičia sa nemali k činu a len kontrolovali z okna. Po statočných pätnástich minútach totálne zmoknutá ako kura, zavelila som na návrat. Mamka ma bez komentára osušila, prezliekla. A bolo po „divadle“.

MGR. ART. MICHAL JASÁŇ

Nepamätám si už presne, či malý Miško chcel byť požiarnikom Samom, alebo dráčikom požiarnikom. Ale ako dieťa, ktoré strávilo prvých pár rokov svojho života v služobnom byte nad múzeom, určite nechcel byť umelcom. To sa prejavilo v jeho správaní už v prvom roku života – napríklad hádzaním popolníkov po výtvarných umelcoch, ktorí k jeho otcovi prišli na návštevu.

FOTO: JAKUB JANČO

NEBOJTE SA, NEHRYZÚ.

ODBORNÁ POROTA SI SPOMÍNA NA DETSTVO

SÚČASNÉ PRÚDY DIVADLA

MGR. ART. KATARÍNA HITZINGEROVÁ, ARTD.

Dnes som zavolala mame, aby som sa uistila, aký bol môj detský sen. „Vždy si chcela byť spisovateľkou. Písala si básničky a stále rozprávala o Anne zo zeleného domu, že budeš ako ona.“ Neskôr som zistila, že príbeh prenesený z papiera na javisko je čarovný a rozkmitá všetko, o čom človek ani

netušil, že v sebe má. K divadlu som sa dostala cez umelecký prednes. Na krajskom kole ku mne prišiel spolužiak zo základnej školy, Noro Šáro a pýta sa ma, či nechcem hrať divadlo, lebo súbor Timrava v Lučenci robí nábor. A tak som v pätnástich rokoch dostala divadelnú injekciu od Árpího Szabóa a voči všetkému, čo by ju chcelo z mojej duše dostať preč, som už rezistentná. V paralelnom živote by som mohla predávať zeleninu na Marse.

MGR. ART. MATEJ MOŠKO, PHD.

Betóny sme si vyrábali z veľkej koláčovej kartónovej krabice. Rozstrihli sme ju po dĺžke, narobili dierky a k nohám sme si obe polovice priviazali šnúrkami od topánok. Ako vyrážačku som si rovnakým spôsobom priviazal k ruke krabicu od mlieka a namiesto lapačky som mal Lukášovu červenú šiltovku. Ja som šiltovky nenosil. Keďže sme boli dvaja, väčšinou

sme hrali iba nájazdy. S tenisovou loptičkou u Lukáša pred garážou. S betónmi sme sa každú chvíľu striedali. Skončili sme, keď už na betóny nebolo kam priviazať šnúrkou. Keď prišli mrazy, striedalo sa pukom na poliatom tenisovom kurte. V bráne už nechcel byť nikto. Je leto. Nemá tu niekto krabice na koláče? Šiltovky som už nejaké videl.

MGR. ART. MIKLÓS FORGÁCS

*Vždy som túžil zostať
pamäťou plodovej vody.
Stále chcem byť múdrosťou
prenatálneho techna.
Ale nie som ani človekom,
na ktorého je nazváraná
smaltovaná vaňa,
ktorú nosí ako svoj súkromný kozmos.
Odtekaná plodová voda je on sám
a rinčanie pri každom buchnutí
o hranu sveta je
unplugged verzia
prenatálneho chorálu.*

R·E·D·A·K·C·I·A

DOMINIKA MORAVČIKOVÁ

Zpracovala posledné korektúry od svojej literárnej sestry Dominiky Madro a prenechala rukopis vydavateľovi Kalimu, aby sa mohla s o niečo čistejšou hlavou vydať na malebnú cestu liptovským osobáčikom zo Strečna na Belopotockého Mikuláš. Až pod stromom kúsok za železničnou stanicou si počas najintenzívnejšej prehánky uvedomila, že hoci sa zvykne vyjadrovať ku všetkému, o divadle ešte nikdy nepísala. Nepobozkaná sa spolieha na silu atmosféry festivalu a líderstvo veteránskych kolegýň a kolegov.

JAKUB MOLNÁR

Aj po rokoch sa len sťažka vyrovnáva so svojou prvou nenaplnenou láskou – Saškou, učiteľkou v materskej škôlke. (dodnes to popiera a volá ju „kamarátka“) Čoskoro túto lásku nahradilo vášnivé čítanie Fífika, ktoré naplno rozvinulo jeho túžbu písať. Pre znalcov je tento posun pochopiteľný. Jakub nebol stvorený na fyzickú prácu, z nej obľubuje len spánok. Kedysi hrdého nositeľa anjelských vlasov, už roky na srdci ťaží pekelný hriech: na pizzu si dáva ananás!

SILVIA MATEJČIKOVÁ

Silviino divadelné „poprvé“ - išlo vajce na vandrovku. Zásadne formovalo jej budúce estetické cítenie i životné smerovanie.

Chmáry života zaháňa chlebíkom s vajíčkom na hniličku. A má problém usadiť sa. Kedysi sa jej životné cesty uberali po trase Varín - Vrútky s prestupom na MHD – smer konzervatórium. Teraz jazdí na trase Varín – Bratislava – smer divadelná réžia na VŠMU. Ešte stále je na ceste! Hoci je odkázaná na železnice, zriedkakedy mešká.

MICHAL HRICKO

V časoch vizuálnej negramotnosti, kedy najvyššiu inštanciou bol powerpoint a vystrihnuté macramé. Nevábivá doba zrodila hrdinu: Michal Hricko. Už jeho grafická prvotina – Informácia o štúdiu na Filozofickej fakulte KU v Ružomberku – spôsobila krčce pri zápise a stala sa predmetom odbornej božolé. Odvtedy zalomil toľko zväzkov, že si ruky vykrútil a musel dokúpiť garáž na ich uskladnenie. Jeden zväzok mu je však doživotným.

ZUZANA GALKOVÁ

Čarovná žena, tri povolania, jeden pes a nekonečný stres. „Nedáme tam soľ, ale tam dáme vegetu.“ Jej divadelné „poprvé“ ju ovplyvnilo v niekoľkých veciach. 1. Na Soľ nad zlato, sa už nikdy nepozerala rovnako. 2. Stala sa z nej režisérka, ktorá vytriezvela z lásky menom Milo Kráľ (pozor, trvalo to roky!). 3. Soľ si odvtedy dáva do kávy aj do čaju, aj keď jej žlčník na to má iný názor.

NASTRAŽENÉ UŠI INSCENÁCIE Z PRVÉHO DŇA

Gbelské ochotnícke divadlo Gbelík, Gbely

DELBA PRÁCE

Maroš Krajčovič: „Mne Miško (poz. redakcie Jasaň) povedal, vezmi si to ty, ja si tie roky už nepamätám.“

Betka: (ukrivdene) „Prečo Tebe? Ja som staršia!“

PRVOPOČIATKY KAUZY GORILA

„Boli tam všelijaké kauzy. Banánové, pomarančové a iné podpultové.“

-Maroš Krajčovič

ZOOLOGICKÉ OKIENKO

„Jedna vec vám pomohla, že ste vyprávali tak, ako vám zobáky narástli.“

-Maroš Krajčovič

ŠKANDÁL! KRAJČOVIČ SEDEL

„Tam to úplne sadlo, aj ja som si sadol.“

-Maroš Krajčovič

KRAJČOVIČ PROTI REŽIMU

„Nebudem to hovoriť, lebo to je nepublikovateľné, ale strašne sme si z nich robili prdel.“

-Maroš Krajčovič

GBELSKÁ STAR

„Keď zistila naša pani upratovačka, že je postava inšpirovaná ňou, chodila na každú jednu reprízu a sedela v prvom rade, lebo ona je tá veľká hviezda, o ktorej to celé je.“

-Členka súboru Gbelík

TRVALO UDRŽATEĽNÁ TRVALÁ

Alžbeta Verešpejová: „Vpredu boli tri dámy, ktoré sa hneď postavili a smiali, to ste mali zaplatené publikum?“

Člen súboru: „Nie to bola rodina.“

Alžbeta Verešpejová: „Aha, tak už viem, odkiaľ ste zobrali na tolké parochne.“

AMEN!

„No na farárovi by sme sa nemali smiať, tu v tejto politickej dobe vyzerá všetko ako hriech.“

-Alžbeta Verešpejová

FOTO: MÁRIA VAŠICOVÁ

LEBO DIVADLO ROBI DIERU DO SVETA.

ŠPENDLÍKY, ŠPENDLÍKY, ŠPENDLÍKY

„Keď som videla, tú vašu scénografiu, spomenula som si na nástenku môjho syna.“

-Alžbeta Verešpejová

SVEDOMIE REŽISÉROVO

„Smial som sa, aj keby som sa nemal.“

-Michal Jasaň

ANTIILÚZIA

„Ja viem, že som v divadle a že to je, akoby sme povedali v Ružomberku O.Y.E.P.“

-Michal Jasaň

NIEČO TU ZAPÁCHA

„Stačí detail a hneď to má ten smrad života.“

-Maroš Krajčovič

UŽ LETÍ PARADAJKA

„Ak máte otázky, alebo nejaké protesty, len predmety prosím nehádzte po nás.“

-Alžbeta Verešpejová

ZAČO HO PLATIA?

„Režiséra nechajte, nech sa trápi, to je jeho náplň práce.“

-Alžbeta Verešpejová

VPLYVY ÁZIJSKÉHO DIVADLA

„Vidno, že Bardejov nie je unavený, lebo oči máte normálne a nie už také čínske.“

-Alžbeta Verešpejová

Bardejovské divadlo, Bardejov

Spomienky z bojiska

„Ja som v tom videl pána Bučka, ako prvákom vysvetľuje čo je prednes.“

-Michal Jasaň

NOT VEGAN FRIENDLY

„To, že sa to odohráva v tých Jatkách, ja to tiež veľmi akceptujem.“

-Alžbeta Verešpejová

VEREŠPEJOVEJ ŽIVOTNÉ PRAVDY VOL. 1

„No a tu premárnime čas, ako dobrú slasť.“

-Alžbeta Verešpejová

VEREŠPEJOVEJ ŽIVOTNÉ PRAVDY VOL. 2

„Viem, že to ide ťažko, ale každý musíme prijať svoj kokosový orech na hlave.“

-Alžbeta Verešpejová

DIVADELNÍKOV KDE-ČO ZASIAHNE

Michal Jasaň: „Po covide človek veľa prehodnotí.“

Zuzka Galková: „Čo, humor?“

Michal Jasaň: „No ten ho opustí.“

FESTIVALOVÝ DENNÍK BELOPOTOCKÉHO MIKULÁŠ 2022, 1. ČÍSLO

VYDÁVA A TLAČÍ: LIPTOVSKÉ KULTÚRNE STREDISKO, LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ · ŠÉFREDAKTOR: JAKUB MOLNÁR

REDAKTORI: ZUZANA GALKOVÁ, SILVIA MATEJČIKOVÁ, DOMINIKA MORAVČIKOVÁ · FOTO: JAKUB JANČO, MÁRIA VAŠICOVÁ

GRAFICKÁ ÚPRAVA: MICHAL HRICKO · ROK VYDANIA: 2022, NÁKLAD: 150 KUSOV, NEPREDAJNÉ.

NEPREŠLO JAZYKOVOU KOREKTÚROU.

HLAVNÝ PARTNER,
VYHLASOVÁTEĽ
A ODBORNÝ GÁRANT

HLAVNÝ ORGANIZÁTOR

HLAVNÝ PARTNER

SPOLUUSPORIADATELIA

MEDIÁLNI PARTNERI

